

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
Вінницький соціально–економічний інститут
Кафедра соціальних технологій**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Вінницького соціально–
економічного інституту
Університету «Україна»

_____ Г.В. Давиденко
« 01 » _____ 09 _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ **Історія психології** _____
(шифр і назва навчальної дисципліни)
освітня програма _____ **Психологія** _____
(назва освітньої програми)
освітнього рівня _____ **бакалавр** _____
(назва освітнього рівня)
галузь знань _____ **05 «Соціальні та поведінкові науки»** _____
(шифр і назва галузі знань)
Спеціальність(ності) _____ **053 «Психологія»** _____
(шифр і назва спеціальності(тей))
Спеціалізація(ї) _____ _____
(назва спеціалізації)
інститут, філія, факультет, коледж **Вінницький соціально–економічний інститут**
(назва навчально–виховного підрозділу)
Обсяг, кредитів: **180/6**
Форма підсумкового контролю: **іспит**

Вінниця 2023 рік

Робоча програма Історія психології
(назва навчальної дисципліни)

для студентів за галуззю знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»,
спеціальністю 053 «Психологія».

«01» вересня 2023 року – 41 с.

Розробники:

Демидова Марина Вячеславівна – асистент кафедри соціальних технологій
Вінницького соціально–економічного інституту.
(вказати авторів, їхні посади, навчально–виховний підрозділ, кафедру, наукові ступені та вчені звання)

Викладачі:

Демидова Марина Вячеславівна – асистент кафедри соціальних технологій
Вінницького соціально–економічного інституту.
(вказати всіх викладачів, які працюють за даною програмою, їхні посади, навчально–виховний підрозділ, кафедру, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри соціальних технологій

Протокол від «01» вересня 2023 року, № 2

Завідувач кафедри
соціальних технологій _____ (Костенко Н.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо–професійної програми
(керівником проектної групи) Психологія
(назва освітньої програми)

«01» вересня 2023 року

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи)

(підпис) _____
(прізвище та ініціали)

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	2023/2024	20___/20___	20___/20___	20___/20___
Дата засідання кафедри / циклової комісії	01.09.23			
№ протоколу	2			
Підпис завідувача кафедри / голови циклової комісії				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <http://vo.ukraine.edu.ua/> за адресою:

<https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=13363>

(вказати адресу)

Робочу програму перевірено

«01» вересня 2023 року

ЗМІСТ

1.	ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2.	МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3.	РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	8
4.	ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
4.1.	Анотація дисципліни.....	9
4.2.	Структура навчальної дисципліни.....	19
4.2.1.	<i>Тематичний план.....</i>	19
4.2.2.	<i>Навчально–методична картка дисципліни.....</i>	22
4.3.	Форми організації занять.....	23
4.3.1.	<i>Теми семінарських занять.....</i>	23
4.3.2.	<i>Теми практичних занять.....</i>	23
4.3.3.	<i>Теми лабораторних занять.....</i>	24
4.3.4.	<i>Індивідуальні завдання.....</i>	24
4.3.5.	<i>Індивідуальна навчально–дослідна робота.....</i>	25
4.3.6.	<i>Теми самостійної роботи студентів.....</i>	27
5.	МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	30
5.1.	Методи організації та здійснення навчально–пізнавальної діяльності.	30
5.2.	Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально–пізнавальної діяльності.....	30
5.3.	Інклюзивні методи навчання.....	31
6.	СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	32
6.1.	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.....	33
6.2.	Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру.....	33
6.3.	Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS.....	34
6.4.	Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS.....	35
6.5.	Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS.....	35
6.6.	Розподіл балів, які отримують студенти.....	35
6.7.	Орієнтовний перелік питань до екзамену (заліку).....	36
7.	МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	39
8.	МАТЕРІАЛЬНО–ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	41

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 6	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Вид дисципліни нормативна	
	Спеціальність 053 «Психологія»	Цикл підготовки професійний	
Модулів – 3	Спеціалізація немає	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: доповідь у вигляді презентації.	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська	Семестр	
Загальний обсяг годин – 180		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 24	Освітній ступінь: бакалавр	30 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	10 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		120 год.	160 год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
Вид семестрового контролю: іспит			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33% аудиторних занять, 67% самостійної роботи;

для заочної форми навчання – 11% аудиторних занять, 89% самостійної роботи.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета:

- ознайомлення студентів із становленням психології як науки, її історичними коріннями та ключовими етапами розвитку;
- вивчення внеску видатних психологів, філософів і дослідників у формування сучасних психологічних концепцій і методів;
- розкриття еволюції психологічних парадигм і переходів від однієї школи думки до іншої;
- забезпечення студентів необхідними історичними знаннями для розуміння сучасних теорій і підходів в психології;
- розвиток критичного мислення стосовно психологічних парадигм і методів, а також їхнього застосування в сучасному науковому та практичному контексті.

Мета дисципліни спрямована на формування фундаментальних знань у сфері історії психології та розвиток аналітичних навичок студентів, необхідних для подальшого вивчення та впровадження психологічних знань в практиці.

Завдання:

- ознайомлення з історичними коріннями психології: вивчення походження психології як науки і її зв'язку з іншими науками, такими як філософія, біологія та філософія;
- розкриття ключових етапів розвитку психології: дослідження основних фаз у розвитку психології як науки, включаючи античну, середньовічну, Відродження, Просвітництво, і сучасну епоху;
- вивчення видатних психологів і дослідників: дослідження біографій та внеску великих психологів, філософів і вчених у розвиток психології;
- розкриття основних психологічних парадигм і теорій: вивчення основних теорій і концепцій, які формували історію психології, таких як структуралізм, функціоналізм, психоаналіз, поведінковий підхід, Гештальт психологія, когнітивна психологія тощо;
- критичний аналіз і порівняння різних психологічних шкіл і парадигм: розуміння суперечностей та схожостей між різними психологічними школами думки;
- вивчення історичних прикладів практичного застосування психології: розгляд психологічних досліджень і їхніх практичних застосувань в різних галузях життя, включаючи освіту, клінічну психологію, психотерапію, рекламу тощо;
- розвиток критичного мислення і аналітичних навичок: здатність аналізувати історичні події, концепції і методи, а також їхній вплив на розвиток сучасної психології;

- практичні завдання і дослідницькі проекти: виконання завдань, які допоможуть студентам розуміти історичний контекст психології і розвивати навички дослідження;

- впровадження історичних знань в сучасну психологію: розгляд можливостей використання історичних психологічних підходів у сучасних дослідженнях і практиці.

Ці завдання спрямовані на формування глибокого розуміння історії психології та її впливу на сучасну психологічну науку і практику.

ВСЕНУ "ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ" ДЕМИДОВА М.В.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- закономірності і факти в історії розвитку психологічної науки: студент повинен мати загальне уявлення про те, як розвивалася психологічна наука з часом і які основні закономірності і факти вплинули на її формування;
- найважливіші події, факти та особистості в історії наукових досягнень в психології: студент повинен бути ознайомлений з ключовими подіями, які відіграли важливу роль у розвитку психологічних знань, а також з видатними дослідниками цієї науки;
- внески провідних психологів і філософів у розвиток психології: студент повинен знати, як великі вчені і філософи внесли свій внесок у формування психологічних концепцій і методів;
- історію наукових шкіл і напрямів в психології: студент повинен бути обізнаним з різними школами думки і науковими напрямами, які визначили розвиток сучасної психології.

вміти:

- аналізувати історичний контекст психології;
- планувати та здійснювати історико–порівняльні дослідження за допомогою засобів біографічного, тематичного, категоріально–понятійного, логіко–структурного аналізу життєвого шляху вчених та їх наукової спадщини;
- розрізняти різні психологічні парадигми;
- визначати внесок видатних психологів;
- аналізувати розвиток психологічних концепцій;
- застосовувати історичні знання в сучасній психології;
- розвивати критичне мислення.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Змістовий модуль 1. Розвиток психології як окремої галузі наукових досліджень.

Тема 1. Предмет, зміст, структура та завдання курсу «Історія психології». Періодизація історії психології.

Історія психології як система знань. Предмет історії психології як дисципліни. Завдання історії психології у вивченні еволюції психологічних концепцій та методів. Функції історії психології у формуванні інтелектуальної спадщини та визначенні місця психології у науковому дискурсі. Витоки історії психології від античності до сучасності. Міждисциплінарні зв'язки історії психології з іншими галузями науки.

Основні принципи історико–психологічного аналізу знань про людину. Принцип контекстуалізації історичних подій та психологічних теорій. Принцип періодизації та розрізнення ключових етапів розвитку психології. Принцип критичності та об'єктивності у вивченні історії психології. Принцип врахування впливу соціокультурного та історичного контексту на формування психологічних концепцій.

Методи історії психології. Документальний аналіз та архівні дослідження. Метод біографічного аналізу. Критичний аналіз публікацій та первинних джерел. Методи квалітативного та кількісного дослідження в історії психології.

Періодизація та рушійні сили розвитку історії психології як науки. Періодизація в історії психології: від античності до сучасності. Рушійні сили, що вплинули на еволюцію психологічних досліджень: філософські, науково–методичні, соціокультурні.

Досвід систематизації психологічних знань. Спроби структурування психологічних теорій та концепцій. Розвиток термінології та класифікації психологічних явищ.

Основні проблеми вивчення сучасної історії психології та її значення для психологічної науки. Вивчення внутрішніх конфліктів та суперечностей в історії психології. Роль історії психології у формуванні сучасних психологічних парадигм. Значення історії психології для розвитку психологічної науки та її практичних застосувань.

Тема 2. Розвиток психології в міфологічні часи. Започаткування психологічної думки.

Міфологія як джерело вивчення психологічного пізнання. Визначення міфології та її роль у формуванні психологічних уявлень. Аналіз впливу міфології на психологічні аспекти культури та світосприйняття. Дослідження міфології як джерела архетипів та символів у психології.

Анімізм як первісна психологічна теорія. Визначення анімізму та його основні характеристики. Роль анімізму у формуванні первісних релігійних та філософських уявлень. Порівняння анімізму з іншими первісними психологічними теоріями.

Метаморфоза, метемпсихоз, реінкарнація як особливі форми душевної перебудови. Розгляд понять метаморфози, метемпсихозу та реінкарнації в міфології та релігійних системах. Аналіз віровчення у перевтілення та перевтілення душі в різних культурах. Роль досліджених понять у віровченнях про життя та смерть.

Етика першопредків, тотем, табу та фаталізм як системи регламентації поведінки первісної людини. Розгляд концепцій тотему та табу в первісних суспільствах. Аналіз фаталізму та його впливу на моральні норми та поведінку. Порівняння етики першопредків із сучасними системами моральних цінностей.

Магічні дії, ритуали, ініціації. Розгляд ролі магічних дій і ритуалів у первісних суспільствах. Дослідження значення ініціаційних обрядів для формування особистості та соціальної ідентичності. Порівняння ритуалів та ініціацій зі сучасними обрядами та психотерапією.

Шаманізм як культура архаїчної психотерапії. Визначення шаманізму та його ключові характеристики. Роль шаманізму у лікувальних та психологічних практиках первісних суспільств. Аналіз методів та технік, використовуваних шаманами для духовного лікування та психотерапії.

Значення міфологізації для сучасної психотерапії. Розгляд впливу міфологічних архетипів на сучасну психотерапевтичну практику. Дослідження використання міфології як інструменту для розуміння та лікування психічних розладів. Порівняння міфологічних підходів до психотерапії з класичними методами.

Тема 3. Духовна спадщина Стародавнього Сходу та її дослідження античної психології. Проблеми психіки в історичному контексті.

Психологічна думка в Давньому Китаї. Значення даосизму та конфуціанства для психологічної думки. Основні психологічні аспекти у вченнях Лао-Цзи, Сюнь-Цзи, Мо-Цзи та Ван Чун. Вплив китайської філософії на формування психологічних уявлень.

Індійська стародавня релігійно-філософська думка. Основні поняття індійської філософії, які відображають психологічну думку. Роль буддизму як системи індокитайської світоглядної традиції у розвитку психологічних уявлень. Психологічні аспекти висвітлені у філософських школах Чарвака, Санкхья, Веданта, Йога, Міманса, Ньяя, Вайшеміка.

Антична психологія. Суспільно-історичні особливості античного періоду та їх вплив на наукові переконання. Психологічні аспекти в ідеях Мілетської школи та Геракліта. Вчення про душу в школі Піфагора та її вплив на психологічну думку. Емпедокл як представник елейської школи та його погляди на психічне. Філософсько-психологічні ідеї Демокріта, Гіпократата та Анаксагора.

Філософсько–психологічні ідеї класичної грецької науки. Сократ та його методи пізнання психології людини. Платон і його діалоги щодо душі та психологічних процесів. Аристотель та його концепція душі, включаючи розумові та почуттєві аспекти. Розгляд психологічних поглядів у філософських школах стоїцизму, скептицизму, епікурейства та кінізму.

Тема 4. Еволюція психологічного мислення в періоді Середньовіччя та епоху Відродження.

Суспільно–історичний та культурний контекст епохи Середньовіччя. Соціальний розвиток у Європі та Близькому Сході. Культурні особливості періоду Середньовіччя.

Загальні проблеми середньовічної психології. Основні питання, що виникали у середньовічних психологів. Вплив релігії на психологічні уявлення епохи.

Психологічні ідеї в арабомовній науці. Внесок арабських вчених у розвиток психологічних теорій. Вплив арабської психології на середньовічну європейську думку.

Роль апологетики, патристики та схоластики у формуванні психологічних концепцій. Основні представники цих напрямів. Ключові ідеї та погляди щодо природи людської психіки.

Томізм та номіналізм як філософські школи у середньовічній психології. Основні концепції та теорії, розвинуті представниками цих шкіл. Вплив томізму та номіналізму на подальший розвиток психології.

Загальна характеристика психологічної думки в епоху Відродження. Культурні та історичні фактори, що вплинули на розвиток психології. Поширення гуманістичних ідей і їх вплив на психологію.

Представники емпірико–націоналістичного напрямку у психології. Вчені Італії та їх внесок у психологію. Роль гуманізму у формуванні психологічних концепцій.

Емпіричні напрями у психології в Іспанії. Основні ідеї та діячі, які сприяли розвитку психології в Іспанії. Вплив іспанської школи на психологічну думку Європи.

Психологічний аналіз людини у працях французького філософа Мішеля Монтеня. Головні теми та ідеї, розвинуті Монтеньом в контексті психології. Вплив Монтеньової думки на подальший розвиток психології.

Психологічні аспекти навчання та виховання у працях мислителів епохи Відродження. Роль психології у педагогіці та навчальному процесі. Ідеї щодо розвитку особистості та виховання у вчених Відродження.

Тема 5. Розвиток психологічної думки у період Нового часу.

Визначення важливості вивчення історії розвитку психології. Визначення періоду Нового часу у контексті психології.

Розвиток експериментального методу в науковому пізнанні. Виявлення впливу розвитку науки та методів досліджень на психологію. Дослідження ролі Рене Декарта у популяризації експериментального методу в психології. Порівняння методів психологічного дослідження в різних епохах.

Вчення Френсіса Бекона про «нову логіку». Аналіз поглядів Бекона на природу психічного та роль експерименту. Порівняння підходів Френсіса Бекона та інших філософів щодо психології.

Вчення Рене Декарта про природу психічного. Вивчення фундаментальних понять та ідей Декарта, пов'язаних з психологією. Роль Декарта у формуванні психофізіологічної взаємодії в психологічних дослідженнях.

Психофізіологічна взаємодія тіла та душі в уявленнях Декарта, Спінози, Лейбніца. Аналіз психофізіологічних концепцій Рене Декарта, Баруха Спінози та Готфріда Лейбніца. Визначення спільних та відмінних рис їх підходів.

Розвиток ідей асоціонізму. Дослідження ідей французької емпіричної школи та їх вплив на розвиток психології. Вивчення теорій асоціацій та їх роль у формуванні психологічних концепцій.

Тема 6. Розвиток психології як самостійної науки. Експериментальна психологія.

Природничо–наукові передумови для становлення психології. Огляд і аналіз наукових та філософських концепцій, які передували створенню психології як окремої науки.

Виникнення та еволюція асоціативної психології у XIX столітті. Визначення асоціативної психології та її роль у розвитку психології. Розгляд основних принципів асоціативної психології та її представників (наприклад, Дж. Ст'юарта Мілля). Аналіз еволюції асоціативної психології та її вплив на подальший розвиток психології.

Емпірична психологія та внесок Ч. Дарвіна. Перегляд та оцінка емпіричних методів дослідження в психології. Аналіз внеску Ч. Дарвіна у розумінні принципів розвитку людини та його вплив на психологію. Вивчення теорії еволюції та природного відбору як основних механізмів пристосування життєдіяльності живих істот.

Розвиток експериментальної психології у XIX столітті. Огляд процесу становлення психології як самостійної експериментальної науки. Дослідження перших кроків у розвитку експериментальної психології, зокрема психофізики. Вивчення внеску В. Вундта у розвиток психології як самостійної експериментальної науки. Розгляд розвитку окремих галузей психології, таких як дитяча психологія, етнопсихологія, зоопсихологія та психотехніка.

Психологія як самостійна наука та становлення її галузей. Аналіз етапів розвитку психології як самостійної науки. Вивчення ключових вчених та вчених шкіл, що внесли вагомий внесок у розвиток психології. Розгляд специфіки окремих галузей психології та їх внеску у розуміння психічних процесів та поведінки.

Змістовий модуль 2. Напрями психології ХХ століття.

Тема 7. Психоаналіз Зігмунда Фройда та тілесноорієнтований психоаналіз Вільгельма Райха. Взаємодія тіла та розуму в психотерапії.

Зігмунд Фройд і психоаналіз. Біографічний огляд Зігмунда Фройда. Формування ідеології З. Фройда в психології.

Погляд Зігмунда Фройда на психіку. Основні концепції З. Фройда щодо психіки. Методи психоаналізу, розвинуті З. Фройдом.

Психоаналіз: Тлумачення сновидінь, тривога та захисні механізми психіки. Роль сновидінь у психоаналізі З. Фройда. Поняття тривоги та її вплив на психіку. Захисні механізми психіки за теорією З. Фройда.

Вільгельм Райх як послідовник поглядів на психічне З. Фройда. Біографічний нарис Вільгельма Райха. Основні спільні точки зору В. Райха і З. Фройда.

Психіка в уявленнях Вільгельма Райха. Унікальні аспекти психоаналізу В. Райха. Інновації у розвитку тілесно–орієнтованого психоаналізу.

Порівняння ключових концепцій З. Фройда та В. Райха. Значення тілесно–орієнтованого психоаналізу у розвитку психологічної науки.

Тема 8. Психологічна теорія Альфреда Адлера. Вивчення індивідуальної природи людини.

Огляд психологічних теорій індивідуальної психології А. Адлера.

Життєві цілі та творча енергія особистості. Розгляд поняття «життєві цілі» в індивідуальній психології А. Адлера. Вивчення ролі життєвих цілей у формуванні особистості. Аналіз творчої енергії як основи для досягнення життєвих цілей.

Соціальний інтерес. Розкриття поняття «соціальний інтерес» в індивідуальній психології А. Адлера. Вивчення взаємозв'язку між соціальним інтересом і здатністю до взаємодії з іншими людьми. Роль соціального інтересу в досягненні життєвих цілей.

Комплекс неповноцінності та потреба компенсації почуття неповноцінності. Аналіз комплексу неповноцінності як основного поняття в індивідуальній психології. Дослідження механізмів формування комплексу неповноцінності. Розгляд потреби компенсації почуття неповноцінності як одного з ключових аспектів психологічного розвитку.

Формування життєвих цілей. Вивчення процесу формування життєвих цілей як способу подолання комплексу неповноцінності. Аналіз впливу життєвих цілей на розвиток особистості та зміцнення соціального інтересу.

Посилення соціального інтересу через компенсаторну форму катарсису. Дослідження компенсаторної форми катарсису як методу підвищення

соціального інтересу. Розгляд прикладів та сценаріїв використання катарсису для досягнення життєвих цілей.

Тема 9. Біхевіоризм та необіхевіоризм. Вивчення поведінки в психології.

Огляд історії розвитку психології та роль поведінкових напрямів. Розгляд біхевіоризму та необіхевіоризму як важливих психологічних течій.

Біхевіоризм та його еволюція. Визначення біхевіоризму. Етапи еволюції біхевіоризму. Джон Б. Вотсон як засновник класичного біхевіоризму. Основні принципи та переконання класичного біхевіоризму.

Необіхевіоризм та його ідейні представники. Визначення необіхевіоризму. Соціальний біхевіоризм Д. Міда та його внесок. Зародження і розвиток нових теорій: теорія соціального наuczіння, соціально-когнітивна теорія поведінки. Порівняння необіхевіоризму та класичного біхевіоризму.

Вплив поведінкових напрямів на психологію. Застосування біхевіоризму в психологічній практиці та дослідженнях. Перспективи розвитку необіхевіористичних теорій. Роль біхевіоризму у сучасних областях психології.

Тема 10. Глибинна психологія Карла Юнга. Розкриття аналітичного підходу.

Життєвий шлях Карла Юнга. Біографічні відомості про Карла Юнга. Ключові події в житті К. Юнга, які вплинули на його психологічну думку. Відношення К. Юнга до фрейдизму та іншим психоаналітичним теоріям.

Формування аналітичного підходу у психології. Роль К. Юнга в створенні аналітичної психології. Поняття архетипу та його значення у психології К. Юнга. Розвиток ідеї колективної несвідомості.

Типологія людини за Карлом Юнгом. Опис різних типів особистості за системою К. Юнга. Застосування типології К. Юнга в психології, освіті та професійній сфері. Критика та обговорення типології К. Юнга.

Структура психіки за Карлом Юнгом. Опис трьох основних складових психіки: свідомого, особистісного несвідомого та колективної несвідомості. Роль архетипів у структурі психіки. Взаємодія різних компонентів психіки в аналітичній психології.

Процес індивідуації в аналітичній психології Карла Юнга. Поняття індивідуації та її роль у розвитку особистості. Етапи і процеси індивідуації в психології К. Юнга. Практичні застосування концепції індивідуації у психотерапії та саморозвитку.

Тема 11. Еволюція когнітивної психології та виникнення гештальт-психології. Шляхи розвитку в науці про ментальні процеси

Когнітивна психологія. Виникнення та еволюція когнітивного напрямку у психології. Основні ідеї когнітивної психології. Теорії когнітивізму (ретроспективний аналіз, включаючи теорію пізнання та інші підходи). Вплив когнітивної психології на інші галузі психології та на практичний досвід.

Гештальтпсихологія. Виникнення та розвиток гештальтпсихології як психології цілісності. Передумови виникнення гештальтизму та його видатні представники (К. Коффка, В. Вертгеймер, М. Вертгеймер, інші). Теорія «психологічного поля» К. Левіна: структура та вплив на психологічні дослідження. Основні поняття та категорії гештальтпсихології (гештальт, ізоморфізм, продуктивність тощо). Основні положення та принципи гештальттерапії Ф. Перлза.

Спільні риси та відмінності когнітивної та гештальтпсихології. Подібність та спільні методи дослідження обох напрямів. Відмінності в підходах до розуміння психічних явищ (когнітивна обробка інформації проти сприймання цілісності). Застосування когнітивної та гештальтпсихології в сучасних дослідженнях та практиці.

Оцінка впливу когнітивної та гештальтпсихології на розвиток психології загалом. Перспективи досліджень у сфері когнітивної та гештальтпсихології.

Тема 12. Еволюція гуманістичної та екзистенційної психології: від коренів до сучасності.

Розвиток гуманістичної психології. Історичний контекст виникнення гуманістичної психології. Головні представники гуманістичної психології. Основні ідеї та підходи до вивчення людської природи у гуманістичній психології.

Екзистенційна психологія та її представники. Вплив екзистенційної філософії на психологію. Віктор Франкл та теорія сенсу життя. Ролі екзистенційної психології в розвитку психотерапії.

Теоретичні підходи та практична реалізація в екзистенційній психології. Теорія самоактуалізації А. Маслоу та її вплив на психологію. Клієнтська центрована терапія К. Роджерса. Екзистенційна корекція особистості і психотерапія. Психологія Роланда Мея та її внесок у розвиток екзистенційної психології.

Тема 13. Культурно–історична та діяльнісна психологія.

Культурно–історична психологія Л. Виготського. Життєвий шлях і діяльність Л. Виготського. Основні концепції та ідеї культурно–історичної психології. Вплив Л. Виготського на розвиток психології в Україні

Діяльнісний підхід у психології О. Леонтьєва. Біографія та внесок О. Леонтьєва у психологію. Основні положення діяльнісного підходу. Застосування діяльнісного підходу в сучасній психології.

Концепція поетапного формування розумових дій П. Гальперіна. Біографія та внесок П. Гальперіна у психологію. Основні ідеї та методи концепції поетапного формування розумових дій. Практичні застосування концепції у навчанні та психологічній практиці.

Філософсько–психологічна концепція людини С. Л. Рубінштейна. С. Л. Рубінштейн і його філософсько–психологічний підхід. Поняття «психіка як внутрішнє–буття». Людина–вчинок–світ: основні положення концепції.

Основні положення теорії системної локалізації вищих психічних функцій людини О. Р. Лурії. Внесок О. Р. Лурії в психологію. Основні концепції теорії системної локалізації вищих психічних функцій. Застосування теорії в дослідженнях та психологічній практиці.

Вчення про домінанту О. О. Ухтомського. Біографія та діяльність О. О. Ухтомського. Поняття «домінанти» в психології. Вплив вчення О. О. Ухтомського на психологію в Україні.

Тбіліська школа «установки» (теорія установки Д. М. Узнадзе). Д. М. Узнадзе та його внесок у психологію. Основні положення теорії установки. Застосування теорії установки в дослідженнях та психологічній практиці.

Теорії Б. Г. Ананьєва, О. Ф. Лазурського, В. М. Мясищева. Огляд теорій Б. Г. Ананьєва, О. Ф. Лазурського, В. М. Мясищева. Спільні і відмінні риси цих теорій. Практична цінність цих теорій для розвитку психології

Запровадження системного підходу у психології. Історичний контекст і важливість системного підходу. Основні принципи системного підходу в психології. Застосування системного підходу у сучасній психологічній практиці.

Змістовий модуль 3. Розвиток психологічної думки в Україні.

Тема 14. Розвиток психології в Україні. Історія та етапи формування Психологічної Думки.

Виникнення та становлення психологічної думки в Україні. Роль психології в дохристиянських часах в уявленнях українців про душу та психіку. Взаємозв'язок міфології та релігії з психологічними уявленнями.

Уявлення про душу у середньовічній Русі. Вплив православної християнської традиції на уявлення про душу та її природу. Роль психологічних аспектів у середньовічних літературних та філософських творах.

Провідні ідеї мислителів України. Аналіз філософських концепцій та трактувань психологічних аспектів в працях видатних українських мислителів, таких як Григорій Сковорода, Памва Беринді, Іван Мазепа тощо.

Історія розвитку психологічної думки в Києво–Могилянській академії. Роль Києво–Могилянської академії у поширенні психологічних знань в Україні. Вплив православної традиції та запозичення ідей із заходу на формування психологічних концепцій.

Розуміння людської душі М. Максимовича та «Психологія серця» П. Юркевича. Аналіз психологічних праць Михайла Максимовича та Павла Юркевича та їх вплив на подальший розвиток психології в Україні.

Розвиток природничо–наукової психології (Ю. Охорович, І. Сікорський). Огляд наукових досягнень Юрія Охоровича та Івана Сікорського у вивченні психічних процесів та методах дослідження.

Історія розвитку психологічної думки в Київському університеті. Роль Київського університету у формуванні національної психологічної школи та вплив на розвиток психології в Україні.

Експериментальне самостереження в основі вивчення вищих розумових процесів (Г. Челпанов). Аналіз внеску Георгія Челпанова у розвиток методів експериментальної психології та його вплив на сучасну наукову думку.

Тема 15. Розвиток психологічної думки в Україні у другій половині ХХ ст.

Огляд історичного контексту розвитку психології в Україні в другій половині ХХ століття.

Харківська школа «психології творчості». Аналіз внеску Харківської школи в розвиток психології в Україні. Вивчення психології творчості та її вплив на психологічну науку.

Л. Виготський і його вчення про розвиток психічних функцій. Підтримка основних ідей Л. Виготського та їх роль в українській психології.

О. Запорожець і загально–психологічна теорія діяльності в генетичному аспекті. Розгляд теорії О. Запорожця та її вплив на розвиток психологічної думки в Україні.

Д. Ельконін і періодизація психічного розвитку дітей. Аналіз внеску Д. Ельконіна в вивчення розвитку психіки дітей та його значення для української психології.

Г. Костюк і культурно–гуманістична та діяльнісна психологія. Дослідження ролі Г. Костюка в розвитку культурно–гуманістичної та діяльнісної психології в Україні.

Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Огляд діяльності інституту та його вплив на розвиток психології в Україні.

Прикладні дослідження та практична психологія. Аналіз прикладних досліджень та практичної психології в Україні.

Дослідження проблеми самосвідомості П. Чаматою та інших вчених. Розгляд внеску П. Чаматої та інших дослідників в розв'язання проблеми самосвідомості.

Роль видатних вчених в українській психології. Аналіз поглядів видатних психологів, таких як П. Пелех, О. Раєвський, Т. Косма, І. Синиця, Л. Проколієнко, В. Роменець, на розвиток психології в Україні.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передують цій дисципліні: вступ до фаху, загальна психологія, всесвітня історія, філософія. Ці предмети надають необхідні базові знання та розуміння для аналізу історії становлення психології.

Міжпредметні зв'язки: філософія, соціологія, нейропсихологія, вікова психологія, психологія особистості, загальна психологія, вступ до фаху, психологія сім'ї, експериментальна психологія, зоопсихологія, психодіагностика, психологія управління і т.д.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
л		сем	пр	лаб	інд	л			сем	пр	лаб	інд			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1															
Змістовий модуль 1. Розвиток психології як окремої галузі наукових досліджень.															
Тема 1. Предмет, зміст, структура та завдання курсу «Історія психології». Періодизація історії психології.	12	2	—	2	—	—	8	12	2	—	2	—	—	8	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: повідомлення з теми
Тема 2. Розвиток психології в міфологічні часи. Започаткування психологічної думки.	12	2	—	2	—	—	8	12	—	—	—	—	—	12	АР: експрес-тестування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 3. Духовна спадщина Стародавнього Сходу та та дослідження античної психології. Проблеми психіки в історичному контексті.	12	2	—	2	—	—	8	12	—	—	—	—	—	12	АР: співбесіда СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: повідомлення з теми
Тема 4. Еволюція психологічного мислення в періоді Середньовіччя та епоху Відродження.	12	2	—	2	—	—	8	12	—	—	—	—	—	12	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 5. Розвиток психологічної	12	2	—	2	—	—	8	12	—	—	—	—	—	12	АР: співбесіда СР: письмове завдання для самостійного

думки у період Нового часу.																опрацювання ІР: повідомлення з теми
Тема 6. Розвиток психології як самостійної науки. Експериментальна психологія.	12	2	—	2	—	—	8	12	2	—	2	—	—	8	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації	
Разом за змістовим модулем 1	72	12	—	12	—	—	48	72	4	—	4	—	—	64		
Модульний контроль	2	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	2	—	комп'ютерне тестування	
Усього годин за М1	74	12	—	12	—	2	48	74	4	—	4	—	2	64		
Модуль 2																
Змістовий модуль 2. Напрями психології ХХ століття.																
Тема 7. Психоаналіз Зіґмунда Фройда та тілесноорієнтований психоаналіз Вільгельма Райха. Взаємодія тіла та розуму в психотерапії.	11	2	—	2	—	—	7	11	2	—	2	—	—	7	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: повідомлення з теми	
Тема 8. Психологічна теорія Альфреда Адлера. Вивчення індивідуальної природи людини.	11	2	—	2	—	—	7	11	—	—	—	—	—	11	АР: експрес-тестування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури	
Тема 9. Біхевіоризм та необіхевіоризм. Вивчення поведінки в психології.	11	2	—	2	—	—	7	11	—	—	—	—	—	11	АР: співбесіда СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації	
Тема 10. Глибинна психологія Карла Юнга. Розкриття аналітичного підходу.	11	2	—	2	—	—	7	11	—	—	—	—	—	11	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації	
Тема 11. Еволюція когнітивної психології та	11	2	—	2	—	—	7	11	—	—	—	—	—	11	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання	

виникнення гештальт– психології. Шляхи розвитку в науці про ментальні процеси.															ІР: повідомлення з теми
Тема 12. Еволюція гуманістичної та екзистенційної психології: від коренів до сучасності.	11	2	–	2	–	–	7	11	–	–	–	–	–	11	АР: експрес- тестування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 13. Культурно– історична та діяльнісна психологія.	11	2	–	2	–	–	7	11	2	–	2	–	–	7	АР: співбесіда СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: повідомлення з теми
Разом за змістовим модулем 2	77	14	–	14	–	–	49	77	4	–	4	–	–	69	
Змістовий модуль 3. Розвиток психологічної думки в Україні.															
Тема 14. Розвиток психології в Україні. Історія та етапи формування Психологічної Думки.	11	–	–	–	–	–	7	11	2	–	2	–	–	7	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: повідомлення з теми
Тема 15. Розвиток психологічної думки в Україні у другій половині ХХ ст.	11	–	–	–	–	–	7	11	–	–	–	–	–	11	АР: експрес- тестування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Разом за змістовим модулем 3	22	–	–	–	–	–	14	22	2	–	2	–	–	18	
Модульний контроль	2	–	–	–	–	–	–	2	–	–	–	–	2	–	комп'ютерне тестування
Усього годин за М2	101	–	–	–	–	–	63	101	6	–	6	–	2	87	
ІНДЗ	5	–	–	–	–	–	5	5	–	–	–	–	–	5	ІНДЗ: доповідь у вигляді презентації.
Усього годин	180	30	–	30	–	4	116	180	10	–	10	–	4	156	

4.2.2. Навчально–методична картка дисципліни «Історія психології»

Разом: 180 год., лекції – 30 год., практичні заняття – 30 год., індивідуальні заняття – 0 год., самостійна робота – 120 год.

Модулі	Модуль 1						Модуль 2							Змістовий модуль 3. Розвиток психологічної думки в Україні.	
	Змістовий модуль 1. Розвиток психології як окремої галузі наукових досліджень.						Змістовий модуль 2. Напрями психології XX століття.								
Кількість балів за модуль	18 балів						21 балів							6 балів	
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Теми лекцій	Предмет, зміст, структура та авдання курсу «Історія психології». Періодизація історії психології.	Розвиток психології в міфологічні часи. Започаткування психологічної думки.	Духовна спадщина Стародавнього Сходу та дослідження античної психології. Проблеми психіки в історичному контексті.	Еволюція психологічного мислення в період Середньовіччя та епоху Відродження.	Розвиток психологічної думки у період Нового часу.	Розвиток психології як самостійної науки. Експериментальна психологія.	Психоаналіз Зігмунда Фрейда та тілесноорієнтований психоаналіз Вільгельма Райха. Взаємодія тіла та розуму в психотерапії.	Психологічна теорія Альфреда Адлера. Вивчення індивідуальної природи людини.	Біхевіоризм та необіхевіоризм. Вивчення поведінки в психології.	Глибока психологія Карла Юнга. Розкриття аналітичного підходу.	Еволюція когнітивної психології та виникнення гештальт-психології. Шляхи розвитку в науці про ментальні процеси.	Еволюція гуманістичної та екзистенційної психології: від коренів до сучасності.	Культурно-історична та діяльнісна психологія.	Розвиток психології в Україні. Історія та етапи формування Психологічної думки.	Розвиток психологічної думки в Україні у другій половині XX ст.
Теми семінарських занять	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Теми практичних занять	Предмет, зміст, структура та авдання курсу «Історія психології». Періодизація історії психології.	Розвиток психології в міфологічні часи. Започаткування психологічної думки.	Духовна спадщина Стародавнього Сходу та дослідження античної психології. Проблеми психіки в історичному контексті.	Еволюція психологічного мислення в період Середньовіччя та епоху Відродження.	Розвиток психологічної думки у період Нового часу.	Розвиток психології як самостійної науки. Експериментальна психологія.	Психоаналіз Зігмунда Фрейда та тілесноорієнтований психоаналіз Вільгельма Райха. Взаємодія тіла та розуму в психотерапії.	Психологічна теорія Альфреда Адлера. Вивчення індивідуальної природи людини.	Біхевіоризм та необіхевіоризм. Вивчення поведінки в психології.	Глибока психологія Карла Юнга. Розкриття аналітичного підходу.	Еволюція когнітивної психології та виникнення гештальт-психології. Шляхи розвитку в науці про ментальні процеси.	Еволюція гуманістичної та екзистенційної психології: від коренів до сучасності.	Культурно-історична та діяльнісна психологія.	Розвиток психології в Україні. Історія та етапи формування Психологічної думки.	Розвиток психологічної думки в Україні у другій половині XX ст.
Теми лабораторних занять	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Самостійна робота	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ІНДЗ	5 балів														
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (комп'ютерне тестування) (10 балів)														
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)														

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	—	—

4.3.2 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, зміст, структура та завдання курсу «Історія психології». Періодизація історії психології.	2
2	Розвиток психології в міфологічні часи. Започаткування психологічної думки.	2
3	Духовна спадщина Стародавнього Сходу та її дослідження античної психології. Проблеми психіки в історичному контексті.	2
4	Еволюція психологічного мислення в період Середньовіччя та епоху Відродження.	2
5	Розвиток психологічної думки у період Нового часу.	2
6	Розвиток психології як самостійної науки. Експериментальна психологія.	2
7	Психоаналіз Зігмунда Фрейда та тілесноорієнтований психоаналіз Вільгельма Райха. Взаємодія тіла та розуму в психотерапії.	2
8	Психологічна теорія Альфреда Адлера. Вивчення індивідуальної природи людини.	2
9	Біхевіоризм та необіхевіоризм. Вивчення поведінки в психології.	2
10	Глибинна психологія Карла Юнга. Розкриття аналітичного підходу.	2
11	Еволюція когнітивної психології та виникнення гештальт-психології. Шляхи розвитку в науці про ментальні процеси.	2
12	Еволюція гуманістичної та екзистенційної психології: від коренів до сучасності.	2
13	Культурно-історична та діяльнісна психологія.	2
14	Розвиток психології в Україні. Історія та етапи формування Психологічної Думки.	2
15	Розвиток психологічної думки в Україні у другій половині ХХ ст.	2

4.3.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	—	—

4.3.4. Індивідуальні завдання

1. Психологічна думка в Україні другої половини ХХ століття.
2. Харківська школа «психології творчості» і її внесок в розвиток психології.
3. Життя і наукова діяльність Л. Виготського.
4. Дослідження античної психології та її вплив на розвиток психології.
5. Персонажі міфологічних часів і їх психологічні особливості.
6. Психологічні аспекти релігійного досвіду в історичному контексті.
7. Розвиток психологічної думки у період Середньовіччя та Відродження.
8. Роль і вплив антропологічних доктрин на психологію Середньовіччя.
9. Психологічна складова великих релігійних рухів.
10. Історія розвитку психології у Новому часі.
11. Дослідження природи мислення в історичному контексті.
12. Формування і розвиток психології як самостійної науки.
13. Експериментальна психологія: від початків до сучасності.
14. Життя і наукова діяльність Зігмунда Фрейда.
15. Тілесно-орієнтований психоаналіз Вільгельма Райха.
16. Психологічна теорія Альфреда Адлера і її вплив на сучасну психологію.
17. Біхевіоризм і його відмінності від необіхевіоризму.
18. Дослідження поведінки як головний об'єкт психології.
19. Глибинна психологія Карла Юнга і його аналітичний підхід.
20. Еволюція когнітивної психології та виникнення гештальт-психології.
21. Розвиток та зміни в психологічних підходах до ментальних процесів.

22. Гуманістична психологія в історичному контексті: від початків до сучасності.
23. Екзистенційна психологія і її вплив на розвиток психотерапії.
24. Культурно–історична психологія: основні концепції та внесок в психологію.
25. Діяльнісна психологія і її методи вивчення психічних процесів.
26. Розвиток психологічної думки в Україні: історія та ключові етапи.
27. Вплив суспільних, політичних та культурних подій на розвиток психології в Україні.
28. Основні досягнення та діячі української психології другої половини ХХ століття.
29. Вплив українських психологів на світову психологічну науку та практику.
30. Перспективи розвитку психології в Україні та світі.

4.3.5. Індивідуальна навчально–дослідна робота (навчальний проект)

Індивідуальна навчально–дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДР прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально–дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково–дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально–пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- складання ситуаційних завдань (вирішення задач) із різних тем курсу (2 бали);
- огляд літератури з конкретної тематики (2 бали);
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (2 бали);
- підготовка наукової статті з будь–якої теми курсу (5 балів);

- участь у науковій студентській конференції (**2 бали**);
- повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (**4 бали**);
- дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **5 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Тематика ІНДЗ

1. Вплив історичного контексту на розвиток психології в окремих періодах.
2. Психологічні аспекти міфології та їх відображення в сучасному світі.
3. Порівняльний аналіз античних психологічних теорій.
4. Внесок середньовічних філософів у розвиток психології.
5. Психологічні аспекти Ренесансу та їх вплив на психологічну науку.
6. Розвиток історії психології в різних країнах та культурах.
7. Експериментальна психологія: від становлення до сучасних досліджень.
8. Психоаналітичні теорії особистості та їх застосування в психотерапії.
9. Значення біхевіоризму в психологічних дослідженнях та практиці.
10. Глибинна психологія Карла Юнга: аналіз архетипів та колективної свідомості.
11. Гештальт–психологія та її вплив на спосіб сприймання і розуміння світу.
12. Гуманістична психологія та її роль у розвитку психологічних концепцій особистості.
13. Сучасні когнітивні дослідження та їх внесок у розвиток психології.
14. Екзистенційна психологія: визначення сенсу життя та особистісного розвитку.
15. Роль культурно–історичної психології в сучасному світі.

**Критерії оцінювання ІНДЗ
(дослідження у вигляді презентації)**

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	1 бал
2.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	1 бал
3.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	1 бал
4.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	1 бал
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	1 бал
Разом		5 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100– бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
5	відмінно	5	A	відмінно
4	добре	4	BC	добре
3	задовільно	3	DE	задовільно
0–2	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання

4.3.6. Теми самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розвиток психології в античність: внесок Платона та Аристотеля.	8
2	Вплив Ренесансу на розвиток психологічних досліджень.	8
3	Формування наукового методу в психології.	8
4	Структуралізм та функціоналізм: основні концепції і сперечані питання.	8
5	Внесок Зигмунда Фрейда у розвиток психоаналізу та психотерапії.	8

6	Психологія поведінки: вчення Павлова та Скіннера.	8
7	Гештальт–психологія та її внесок у вивчення сприйняття.	7
8	Розвиток психології в період Великої депресії і Другої світової війни.	7
9	Когнітивна психологія: вивчення мислення та розуміння інтелекту.	7
10	Психологія розвитку: теорія Жана Піаже та інші підходи.	7
11	Психологія особистості: теорія Карла Роджерса та Абрахама Маслоу.	7
12	Психологія соціального впливу: дослідження Стенлі Мілграма та Філіпа Зімбардо.	7
13	Розвиток психології в кінці 20–го століття: когнітивна революція та нові підходи.	7
14	Зв'язок між психологією та іншими галузями науки: біологія, філософія, соціологія.	7
15	Сучасні тренди у психології: психологія Інтернету, екологічна психологія, психологія щасливого життя.	7

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1. Розвиток психології як окремої галузі наукових досліджень.			
Тема 1. Предмет, зміст, структура та завдання курсу «Історія психології». Періодизація історії психології.	практичне заняття, завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	I
Тема 2. Розвиток психології в міфологічні часи. Започаткування психологічної думки.	практичне заняття, завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	III
Тема 3. Духовна спадщина Стародавнього Сходу та дослідження античної психології. Проблеми психіки в історичному контексті.	практичне заняття, завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	V
Тема 4. Еволюція психологічного мислення в періоді Середньовіччя та епоху Відродження.	практичне заняття, завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	VII
Тема 5. Розвиток психологічної думки у період Нового часу.	практичне заняття, завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	
Тема 6. Розвиток психології як самостійної науки. Експериментальна психологія.	практичне заняття, завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	
Підсумкова модульна контрольна робота	Комп'ютерне тестування	5	IX

<i>Всього: 74 год.</i>		<i>Всього: 23 балів</i>	
Змістовий модуль 2. Напрями психології ХХ століття.			
Тема 7. Психоаналіз Зігмунда Фрейда та тілесноорієнтований психоаналіз Вільгельма Райха. Взаємодія тіла та розуму в психотерапії.	практичне заняття, завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	XI
Тема 8. Психологічна теорія Альфреда Адлера. Вивчення індивідуальної природи людини.	практичне заняття, завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	XIII
Тема 9. Біхевіоризм та небіхевіоризм. Вивчення поведінки в психології.	практичне заняття, завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	
Тема 10. Глибинна психологія Карла Юнга. Розкриття аналітичного підходу.	практичне заняття,	3	
Тема 11. Еволюція когнітивної психології та виникнення гештальт–психології. Шляхи розвитку в науці про ментальні процеси.	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	
Тема 12. Еволюція гуманістичної та екзистенційної психології: від коренів до сучасності.	практичне заняття,	3	
Тема 13. Культурно–історична та діяльнісна психологія.	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	
Змістовий модуль 3. Розвиток психологічної думки в Україні.			
Тема 14. Розвиток психології в Україні. Історія та етапи формування Психологічної Думки.	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	XV
Тема 15. Розвиток психологічної думки в Україні у другій половині ХХ ст.	практичне заняття, завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	XVII
Підсумкова модульна контрольна робота	Комп’ютерне тестування	5	XIX
<i>Всього: 101 год.</i>		<i>Всього: 32 балів</i>	
Індивідуальна навчально–дослідна робота: <i>5 год.</i>	Презентація	5	XXI
<i>Екзамен</i>		40	
<i>Разом: 180 год.</i>		<i>Разом: 100 балів</i>	

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально–пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

- *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;
- *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- *практичні*: вправи.

2. *За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації*: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. *За ступенем самостійності мислення*: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. *За ступенем керування навчальною діяльністю*: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

Методи викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від виду занять, змісту теми, цілей і завдань, можливостей студентів та часом, відведеним для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи:

- пояснювально–ілюстративна лекція включає усний виклад навчального матеріалу з ілюстрацією таблиць, слайдів, роздаткового матеріалу, з використанням ТЗН.

- лекція з елементами бесіди, яка включає усний виклад навчального матеріалу, великого за обсягом, складного за логічною побудовою у якому застосовується питально–відповідальний метод навчання з використанням ілюстративного матеріалу.

- проблемна лекція спрямована на розвиток логічного мислення студентів, коли при читанні лекції перед студентами формулюється проблема для самостійного осмислення того, що далі розкривається викладачем; у ході лекції студентам може видаватися надрукований роздавальний матеріал або здійснюватися показ таблиць, слайдів, які допомагають студентам у вирішенні поставленої проблеми.

В ході практичних занять застосовуються наступні методи:

- практичне заняття організовується у формі доповідей і обговорень, вирішення виробничих задач та ситуацій.

- репродуктивний метод застосовується при проведенні підсумкового заняття зі змістового модуля з використанням тестового контролю у ІКЦ.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально–пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Під час викладання навчальної дисципліни «Історія психології» застосовуються наступні методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів:

1. Метод створення ситуації новизни навчального матеріалу – надання нових фактів та самостійний їх пошук створює відчуття збагачення знаннями спонукає студентів до самовдосконалення.

2. Метод опори на життєвий досвід студентів – використання викладачем у навчальному процесі життєвого досвіду студентів – фактів, явищ, які вони спостерігали в житті, або в яких самі брали участь.

3. Метод емоційно-морального стимулювання – включення у зміст навчання моральних ситуацій прикладів з життя.

4. Метод зацікавлення – реалізується за допомогою цікавих прикладів, парадоксальних фактів (цікаві аналогії, проблемні запитання, досліді).

5. Метод емоційного сплеску та заохочення – підтримка, підбадьорювання, заохочення; педагог має демонструвати своє прагнення допомогти студенту, бути впевненим у його силах та здібностях.

6. Метод пізнавальних ігор:

- *ділова гра* – діалог на професійному рівні, в якому відбуваються зіткнення різних думок, пропозицій, і взаємна критика гіпотез. Їх обґрунтування, що призводить до появи нових знань і уявлень;

- *рольова гра* – імпровізоване розігрування заданої ситуації;

- *інтерактивна гра* – метод навчання, заснований на досвіді, отриманому в результаті спеціально організованої соціальної взаємодії учасників з метою зміни індивідуальної моделі поведінки;

- *симуляція* – метод навчання, який моделює обмежені в часі, конкретні життєві ситуації, результат яких залежить від поведінки учасників процесу взаємодії.

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод «вибуху», метод природних наслідків і трудовий метод.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна «Історія психології» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2 модулів, які в свою чергу складаються з трьох змістовних модулів.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100–бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4–бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та повідомлення, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамени;
- комплексні іспити;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, повідомлення;
- розрахункові та розрахунково–графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. Обов'язкові					
1.1. Відвідування лекцій	0,5	6	3	7	3,5
1.2. Відвідування практичних занять	0,5	6	3	7	3,5
1.3. Робота на практичному занятті	1	6	6	7	7
1.4. Виконання завдань для самостійної роботи	1	6	6	7	7
1.5. Виконання модульної роботи	5	1	5	1	5
Разом		-	23	-	32
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 55					
II. Вибіркові					
Виконання завдань для самостійного опрацювання (за вибором студента не більше 5 балів)					
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних	3				

тем курсу					
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики	2				
2.3. Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки	2				
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу	5				
2.5. Участь у науковій студентській конференції	3				
2.6. Повідомлення з теми, рекомендованої викладачем	5				
2.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)	5				
Разом		5			
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 5					
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60					

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
45 – 53	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
36 – 44	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.6. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																ІНДЗ	Екзамен	Сума	
ЗМ 1						МК1	ЗМ 2						ЗМ3	МК2					
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6		T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14	T 15		10	не більше 40	не більше 100
3	3	3	3	3	3	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5			

ЗМ – змістовий модуль

T1, T2 ... T15– теми змістових модулів.

МК – модульний контроль

6.7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Які були основні внески античних філософів, таких як Платон і Аристотель, до розвитку психології?
2. Які історичні обставини сприяли формуванню наукового методу в психології?
3. Що означає термін «структуралізм» в контексті історії психології? Які були основні представники цього напрямку?
4. Як функціоналізм відрізняється від структуралізму? Хто був головними функціоналістами?
5. Які основні ідеї і підходи Зигмунда Фрейда вплинули на розвиток психоаналізу?
6. Які експерименти Івана Павлова сприяли розвитку поведінкової психології?
7. Які ключові принципи гештальт-психології та як вони відрізняються від інших психологічних підходів?
8. Які психологічні теорії розвитку були запропоновані Жаном Піаже і Левом Виготським?
9. Які ідеї Абрахама Маслоу і Карла Роджерса внесли вклад у розвиток гуманістичної психології?
10. Які основні експерименти в області соціальної психології проводили Стенлі Мілграм та Філіп Зімбардо?
11. Як когнітивна революція вплинула на розвиток психології? Які були головні психологічні напрямки цього періоду?
12. Які спільні точки зору і відмінності між психологією та іншими науками, такими як біологія, філософія і соціологія?
13. Які сучасні напрямки в психології, такі як психологія Інтернету або екологічна психологія, є важливими для розвитку галузі?
14. Які основні етапи історії психології можна виділити, і які події чи вчені були ключовими на кожному з них?
15. Які виклики і можливості стоять перед сучасною психологією, враховуючи історичний досвід розвитку галузі?
16. Які ключові ідеї в психології були представлені в античному світі, зокрема в роботах Платона та Аристотеля?
17. Яким чином Ренесанс сприяв розвитку психологічних досліджень?
18. Які етапи розвитку наукового методу в психології можна виділити?
19. Що таке структуралізм у психології і які були його основні концепції?
20. Як функціоналізм відрізняється від структуралізму? Які важливі ідеї внесли функціоналісти у психологію?
21. Які основні внески Зигмунда Фрейда в психологію? Обговоріть теорію психоаналізу.

22. Що таке поведінковий підхід у психології? Які експерименти були проведені Іваном Павловим і Б.Ф. Скіннером?
23. Що означає термін «гештальт» і які основні ідеї мали представники гештальт-психології?
24. Як події Великої депресії та Другої світової війни вплинули на розвиток психології?
25. Які головні підходи до вивчення розвитку в психології були запропоновані Жаном Піаже і Левом Виготським?
26. Що таке гуманістична психологія? Які були основні ідеї Карла Роджерса і Абрахама Маслоу?
27. Які експерименти Стенлі Мілграма та Філіпа Зімбардо відображають соціальний вплив на людей?
28. Як когнітивна революція змінила сприйняття інтелекту та психологію загалом?
29. Які взаємозв'язки існують між психологією і біологією, філософією та соціологією?
30. Що таке екологічна психологія і як вона вивчає взаємодію людини з навколишнім середовищем?
31. Які основні характеристики психології Інтернету та її вплив на сучасне суспільство?
32. Як психологія впливає на формування щасливого життя і які концепції щасливості існують?
33. Психологічні погляди філософів епохи просвітництва (Е. Кондільяк, Ж. Кондорсе, Вольтер, Д. Дідро, П.-Ж. Кабаніс, Ж. Ламетрі, Г. Гете та інші).
34. Психологічні погляди німецьких філософів: І. Кант, І. Фіхте, Ф. Шеллінг, Г. В.-Ф. Гегель, Л. Фейєрбах.
35. Розвиток асоціанізму в ХІХ ст. (Г. Спенсер, Дж. Міль, Т. Браун).
36. Природничо-наукові передумови розвитку експериментальної психології. Дослідження І. Мюллера, Г. Гельмгольца. Створення фізіології ВНД. Дарвінізм. Френологія.
37. Дослідження часу реакції. Психофізика. Відкриття Фехнером і Вебером основного психофізичного закону.
38. Програми створення нової, дослідної психології. В. Вундт – засновник експериментальної психології.
39. Програма емпіричної (спостерігаючої) психології Ф. Brentano.
40. Програма побудови психології як науки про поведінку І. Сеченова.
41. Психологія “потoku свідомості” В. Джемса. Особистість, її життєвий шлях. Теорія емоцій Джемса-Ланге.
42. “Форми життя” Е. Шпрангера.
43. Екзистенційна психологія особистості В. Франкла. Екзистенційна корекція особистості та логотерапія
44. З. Фрейд і його вчення про несвідоме. Пансексуалізм і психоаналіз.
45. Індивідуальна психологія А. Адлера.
46. Аналітична психологія К. Г. Юнга.

47. Анатомія невротичної особистості у К. Хорні.
48. Гуманістичний психоаналіз Е. Фромма.
49. Розуміння психології як науки про поведінку: Дж. Уотсон.
Проблема поведінки і процесу навчання.
50. Необіхевіоризм Е. Толмена і його вчення про проміжні перемінні.
51. “Маленький робот” з біхевіористичною програмою К. Халла.
52. Оперантний біхевіоризм Б. Скінера.
53. Гештальт-теорія як реакція проти атомізму традиційної психології.
Дослідження М. Вертгеймером “продуктивного мислення”. Гештальтистський “тріумвірат”.
54. Дослідження законів сприймання та інсайту (В. Келер).
55. Неогештальтизм. Психологія мотивації, почуттів, волі, особистості:
К. Левін.
56. Проблема самореалізації та ієрархії потреб в концепції А. Маслоу.
57. “Я”-концепція і “індериکتивна” центрована на клієнті психотерапія
К. Роджерса.
58. Теорія особистісних конструктів Д. Келлі.
59. Факторна теорія особистості. Р. Кеттел.
60. Описати особистість через систему її рис і властивостей,
характерологічних рис (Г. Олпорт).
61. Теорія стадій розвитку інтелекту Ж. Піаже.
62. Критика теорії егоцентризму Ж. Піаже Д. Х’юзом та М.
Дональдсон.
63. Психологічні ідеї біхевіористського спрямування І. Павлова та В.
Бехтерева. Культурноісторична теорія, дефектологія, педагогічна психологія в
працях Л. Виготського. Школа Виготського.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорний конспект лекцій
2. Методичні вказівки до практичних занять.
3. Методичні вказівки до контрольних робіт.
4. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів.
5. Орієнтовна тематика реферативних досліджень.
6. Ілюстративні матеріали.
7. Глосарій по дисципліні.
8. Питання до модульного контролю.
9. Питання до екзамену.

Для інклюзивного навчання:

- методики диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей студентів з інвалідністю;
- дистанційні програми навчання для студентів із проблемами слуху і порушеннями опорно-рухового апарату.
- спеціалізовані комп'ютерні програми для навчання осіб з інвалідністю;
- забезпечення осіб із проблемами зору спеціальною літературою: книгами, підручниками, навчальними посібниками, журналами, надрукованими шрифтом Брайля та укрупненим шрифтом, і звуковими комп'ютерними програмами;
- наявність аудіовізуальних засобів навчання, спеціальної навчально-методичної літератури в електронному, друкованому, аудіовізуальному форматах для осіб з інвалідністю;
- дидактичні матеріали та засоби навчання осіб з інвалідністю для дистанційної та відкритої форм навчання.

Рекомендована література

Основна:

1. Грисенко, Н.В. Посібник до вивчення курсу «Історія психології». Від появи перших психологічних теорій до становлення психології як самостійної науки / Н.В. Грисенко. Д.: РВВ ДНУ, 2017. 40 с.
2. Данилюк І. Історія психології в Україні. Київ: Либідь, 2002. 152 с.
3. Дзоя Л. Історія гордині. Психологія і межі розвитку. Львів : Астролябія, 2022. 384 с.
4. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. НВП «Інтерсервіс». 235 с.
5. Калічіо С. Історія наукової психології. Від зародження психології до нейропсихології та сучасних сфер застосування. 2022. 25 с

6. Клейнман П. Психологія 101. Факти, теорія, статистика, тести й таке інше. Харків : КСД, 2021. 240 с.
7. Махній І.П., Скок М.А. Історія психологічної думки: Навч. посібник. Чернігів: Чернігівський національний університет ім. Т.Г. Шевченка, 2010
Режим доступу: <http://makhniihistory.blogspot.com>
8. Практикум з історії психології : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / І. М. Щербакова. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. 160 с.
9. Роменець В., Маноха І. Історія психології ХХ століття. Київ : Либідь, 2017. 1056 с.
10. Становлення психологічної думки в Україні: провідні ідеї та історія розвитку : колективна монографія / В. В. Турбан, Л. З. Сердюк, Ю. Т. Рождественський [та ін.] ; за ред. В. В. Турбан. К.-Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 306 с

Додаткова:

1. Бондар С. В. Психологічні ідеї в Україні XI-XIV ст. / С. В. Бондар // Джерела формування та історія утвердження предметної галузі української психології : монографія / Акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. Київ : Пед. думка, 2008. С. 5-11.
2. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. Вид. 2-ге , допов. Харків : Константа, 2020. 320 с.
3. Жуков С. М. Історія психології : Навчальний посібник / С. М. Жуков, Т. В. Жукова. [вид. друге, допов., виправл. та переробл.]. К. : Кондор, 2009. 232 с.
4. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. НВП «Інтерсервіс». 235 с.
5. Корольчук М.С., Криворучко П.П. Історія психології. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Ельгацентр, 2004. 248с.
6. М'ясоїд П. А. В. А. Роменець: від історичної до канонічної психології / П. А. М'ясоїд // Педагогіка і психологія. Вісник АПН України. 2011. № 1. С. 5-16.
7. Роменець В.А. Історія психології: Стародавній світ. Середні віки. Відродження: навч. посіб. К.: Либідь, 2005. 916 с.
8. Творча спадщина В.А. Роменця: сучасний погляд. (матеріали до ювілею В.А. Роменця) // Практична психологія та соціальна робота. 2012. № 4. С. 1-2.

8. МАТЕРІАЛЬНО–ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально–технічне забезпечення	Необхідне матеріально–технічне забезпечення
Лекція	кафедральний ноутбук	проектор, екран, приміщення з доступом до Інтернету
Практичне заняття	наочні та роздаткові матеріали, переносна дошка з відривними листами паперу	спеціалізований кабінет № 51А
Модульний контроль	доступ до мережі Інтернет	приміщення комп'ютерного класу № 51А